

Nederlandse leger zijn oorlogsopstellingen zou innemen, zou men in Berlijn door middel van de rapporten van agenten die in Nederland opereerden, een duidelijker beeld krijgen van hetgeen dat leger van plan was, indien het *werkelijk* tot een Duits offensief zou komen. Generaal Reynders zag al die opgegeven aanvalsdata dan ook als 'een proefballon; . . . dat zij als het ware door het te doen voorkomen, alsof zij ons zouden aanvallen, wilden weten hoe wij daarop reageerden.'¹ 'Bovendien', aldus de generaal,

'waren die inlichtingen van de heer Oster al enige malen onjuist gebleken. Sas had mij ook verteld dat diezelfde meneer hem had meegedeeld dat hij bezig was, een aanslag op Hitler voor te bereiden. Toen geloofde ik het helemaal niet meer. Ik kon mij niet voorstellen dat een Duits officier die bezig was een aanslag op Hitler voor te bereiden, aan een buitenlands attaché zou vertellen *dat* hij daarmee bezig was.'²

In het Algemeen Hoofdkwartier werd de afwijzende houding van de opperbevelhebber door velen gedeeld. De bewoordingen zelf waarin die geheimzinnige Duitse officier soms zijn berichten inkleedde (Hitler duidde hij wel eens als 'de roverhoofdman' aan) versterkten, door Sas weergegeven, het wantrouwen; 'dergelijke berichten', aldus generaal Fabius, de chef van GS III, 'werden dan een beetje smalend opgenomen.'³ Ook Fabius zag de berichtgeving door Sas als een vorm van Duitse zenuwoorlog, 'dat er in de Duitse generale staf verraders zaten . . . was zo on-Duits . . . , dat men dat niet zo dadelijk geloofde.'⁴ Van de Plassche, hoofd van GS III A, had eveneens dikwijls 'het idee dat we 'gevoerd' werden met berichten.'⁵ Dat was mede de opinie van de chef-staf van de landmacht, generaal-majoor Carstens: deze zag de alarmeringen vooral als een Duitse poging om de Nederlandse troepen af te matten.⁶ Meer en meer gingen sommigen majoor Sas als een tamelijk ridicule figuur beschouwen. Had hij weer eens een invasiedatum gerapporteerd, dan werd op het Algemeen Hoofdkwartier gezegd: 'Het sast weer.'⁷ Een van zijn collega's begroette Sas in Den Haag eens met de woorden: 'Zo, S-O-S, hoe gaat het met je geestelijke toestand?'⁸

Het bleef niet bij het afwijzen van inhoud en toon van de berichten van de majoor. Van de Plassche reisde ter controle naar Berlijn 'om eens kennis te maken met die vertrouwde berichtgever' - hij kreeg Oster niet te zien.⁹ Sas

¹ Getuige I. H. Reynders, *Eng.*, dl. I c, p. 23. ² A.v. ³ Getuige H. A. C. Fabius, a.v., p. 252. ⁴ A.v., p. 251. ⁵ Getuige J. G. M. van de Plassche, a.v., p. 222. ⁶ Brief, 1 okt. 1940, van N.T. Carstens aan de commandant in het justitiële garnizoen Den Haag, a.v., dl. I b, p. 125. ⁷ H. J. Phaff, 18 maart 1960. ⁸ G. J. Sas Jr.: 'Het begon in mei 1940', *De Spiegel*, 17 okt. 1953. ⁹ Getuige J. G. M. van de Plassche, *Eng.*, dl. I c, p. 653.